

JULES RENARD

Morcoveață

Ilustrații de Dan Ungureanu

*Traducere din franceză
de Marcel Gafton și Modest Morariu*

arthur

GĂINILE

— Pun prinsoare, spune doamna Lepic, că Honorina iar a uitat să-nchidă găinile.

E-adevărat. Te uiți pe fereastră și vezi îndată. În fundul ogrăzii, cotețul găinilor își cascadează, în noapte, pătratul negru al porțiței deschise.

— Felix, dacă te-ai duce tu să le-nchizi? zice doamna Lepic celui mai mare dintre copiii săi.

— Nu-i treaba mea să văd de găini, mormăie Felix, un băiat gălbejit, trândav și fricos.

— Atunci tu, Ernestina?

— O, mămico, așa muri de frică!

Felix, fratele mai mare, și soră-sa Ernestina abia ridică ochii când răspund. Citesc amândoi foarte adânciți, cu coatele pe masă, frunte-n frunte.

— Doamne, că proastă mai sunt! spune doamna Lepic. Unde-mi era capul? Morcoveață, du-te și-nchide găinile!

Cu porecla asta îl alintă pe mezinul casei, din pricină că are părul roșu și fața pistruiată. Morcoveață, care-și făcea de lucru pe sub masă, se ridică și îngână sfios:

— Zău că și mie mi-e frică, mămico.

— Cum! i-o întoarce doamna Lepic. Un voinic ca tine? Mă faci să râd. Hai, mișcă-te!

— Păi ce, nu-l știm noi? E viteaz ca un țap, sare cu gura soră-sa Ernestina.

— Nu se teme de nimeni și de nimic, adaugă fratele său Felix.

Morcoveață se umflă-n pene la auzul acestor laude și, rușinându-se în sinea sa că nu-i vrednic de ele, încearcă să-și biruie teama.

Ca să-i mai dea curaj, maică-sa îi promite o palmă.

— Barem să-mi faceți lumină, îngaimă el.

Doamna Lepic ridică din umeri, Felix surâde disprețuitor. Doar Ernestina se arată miloasă – ia o lumânare și își însoțește frățiorul până la capătul coridorului.

— Te-aștept aici, zice ea.

Numai că o zbughește într-o clipită îndărăt, înspăimântată de o răbufnire de vânt care zbuciumă flacăra lumânării și o stinge.

Încordându-și pulpele și simțindu-și călcâiele parcă lipite de pământ, Morcoveață începe să dârdâie în întuneric; afară e o beznă de i se pare că a orbit. Câte un vârtej de vânt îl înfășoară ca un cearșaf înghețat, gata să-l smulgă din loc. Vulpi, ba poate că și lupi, nu-i suflă oare peste mâini, în obraji? Cel mai bine ar fi să dea buzna, la nimereală, spre cotet, cu capul înainte, spintecând întunecimea din jur. Găsește pe bâjbâite ivărul porțiței. De zdupăitul pașilor săi, găinile se foiesc pe stinghii și cârâie speriate.

— Da' potoliți-vă odată! le strigă Morcoveață. Eu sunt!

Închide portița, apoi zboară înapoi ca și cum ar avea aripi. Iar când intră în casă, gâfâind și mândru de ispravă, și dă de căldură și de lumină, i se pare că a lepădat niște zdrențe pline de noroi și pătrunse de ploaie și a îmbrăcat veșmânt ușor și nou. Zâmbește plin de sine și stă țăntoș, așteptând laude, ba, fiindcă se știe scăpat de primejdie, caută pe chipurile alor săi urmele îngrijorării care trebuie să-i fi frământat mai adineauri.

Felix și Ernestina citesc însă liniștiți mai departe, iar doamna Lepic îi spune cu nepăsare, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat:

— Morcoveață, de azi înainte ai să închizi găinile în fiecare seară.

POTÂRNICHILE

Domnul Lepic își deșartă ca de obicei tolba pe masă. Înăuntru, două potârniche. Felix, fratele cel mare, le înscrie pe tăblița atârnată în perete. Asta-i datoria lui. Fiecare dintre copii are câte ceva de făcut. Ernestina jupoaie sau jumulește vânatul. Cât despre Morcoveață, lui îi revine sarcina deosebită să dea gata păsările rănite. I s-a făcut acest hatâr știută fiind cruzimea inimii sale nesimțitoare.

Cele două potârniche se zbat, își smucesc capetele în toate părțile.

Doamna Lepic:

Ce mai aștepți ca să le vii de hac?

Morcoveață:

Mămico, aș prefera să le înscriu eu pe tăbliță.

Doamna Lepic:

Tăblița-i prea sus pentru tine.

Morcoveață:

Atunci lasă-mă să le jumulesc.

Doamna Lepic:

Asta nu-i treabă de băiat.

Morcoveață ia potârnicșile. Ceilalți se simt datori să-i dea toate sfaturile obișnuite în asemenea ocazii.

— Strânge colea, știi tu, la beregată, unde se termină puful și încep penele.

Ținându-le la spate, câte una în fiecare mână, Morcoveață începe să strângă.

Domnul Lepic:

Ia te uită la el, două deodată!

Morcoveață:

Așa merge mai repede.

Doamna Lepic:

Ia n-o mai face pe simțitorul! Știu eu bine că nu mai poți de bucurie.

Potârnicșile se apără zbatându-se și dau din aripi, împrăștiind fulgi jur-împrejur. Nu vor să moară și pace. Morcoveață și-ar sugruma mai lesne un prieten, și numai cu o singură mână. Le vâra între genunchi ca să stea nemișcate și, aici înroșindu-se, aici pălind la față, nădușit tot, cu capul dat pe spate ca să nu mai vadă nimic, strânge din toate puterile.

Totuși potârnicșile se încapățânează și nu mor.

Hotărât să sfârșească mai repede, Morcoveață le apucă de picioare și le izbește cu capul de vârful ghetelor.

— Ah! Călăul! Călăul! izbucnesc Felix și Ernestina.

— Adevăru-i că face așa de-al dracului; îi place. Bietele păsări! N-aș vrea să fiu în locul lor, în labele ăstuia.

Domnul Lopic, deși vânător încercat, iese pe ușă scârbit.

— Poftim! zice Morcoveață, aruncând pe masă potârnicșile moarte.

Doamna Lopic le sucește pe toate părțile. Din căpșoarele lor terciuite și însângerate se prelinge o dâră de creier.

— Era și timpul să i le luăm din mână, zice ea. Destul cu porcăria asta!

— E drept că azi a cam scrântit-o, rostește Felix, n-a lucrat frumos ca de obicei.

CÂINELE

Domnul Lepic și Ernestina citesc sprijiniți în coate sub lampă, el, ziarul, ea, cartea primită ca premiu. Doamna Lepic împletește cu andrelele, Felix își perpelește picioarele la foc, iar Morcoveață, pe jos, își deapănă amintirile.

Pe neașteptate, Pyram, care picotește vârat sub rogojină, scoate un mârâit surd.

— Ssst! face domnul Lepic.

Pyram mârâie și mai tare.

— Neghiobule! se mânie doamna Lepic.

Dar Pyram se pornește să latre cu atâta îndârjire, încât tresar cu toții. Doamna Lepic duce mâna la inimă. Domnul Lepic se uită chiorâș la câine, strângând din dinți. Felix drăcuie. Se stârnește un tăraș de nu mai pricepi nimic.

— Taci, javră afurisită! Taci naibii odată!

Pyram latră și mai și. Doamna Lepic îi arde câteva scatoalce. Domnul Lepic îl pocnește cu ziarul, apoi cu piciorul.

Pyram, lungit pe burtă, cu botul între labe, schelălăie de frica bătăii, împinge rogojina cu botul, ca apucat, și urlă de-ți vine să-ți iei câmpii.

Toți ai casei turbează de furie și se năpustesc cu năduf asupra câinelui, care o ține așa întruna.

Geamurile zăngănesc, burlanul sobei se cutremură; până și Ernestina a început să urle.

Fără să-i spună cineva ceva, Morcoveață se duce să vadă ce s-a întâmplat. Pesemne că-i vreun întârziat care trece liniștit spre casă, dacă n-o fi sărit cumva gardul în grădină, la furat.

Orbecăind cu mâinile întinse, Morcoveață pășește în lungul coridorului întunecos. Găsește zăvorul și-l trage cu zgomot, dar nu deschide ușa.

Altădată avea curaj și ieșea afară, se apuca să fluiere, să cânte și să tropăie din picioare, căutând să-și bage dușmanul în sperieți.

Acum doar se preface.

Ai lui își închipuie că scotocește neînfricat prin toate ungherele și se învârte în jurul casei ca un paznic credincios, dar el le trage chiulul și rămâne pironit după ușă.

Într-o zi tot au să-l prindă cu mâța-n sac, dar uite că e atâta vreme de când îi păcăleşte așa.

Se teme doar să nu strănute, ori să tușească. Își ține răsuflarea, iar dacă ridică ochii spre ferestruia de deasupra ușii, zărește vreo trei-patru stele pe cer, a căror limpeziime sclipitoare îl îngheață.

Dar e timpul să se întoarcă. Nu trebuie să împingă jocul prea departe. Ceilalți ar intra la bănuială.

Mâinile-i plăpânde smucesc din nou zăvorul, care scrâșnește în scoabele ruginite, și-l împing cu zgomot la loc. După atâta bocăneală, să judece și ei dacă nu vine de departe și dacă nu și-a făcut datoria! Mândru de sine, se grăbește să-i liniștească pe toți.

Dar, ca și ultima oară, Pyram s-a potolit în lipsa lui: ai săi stau liniștiți pe locurile lor dintotdeauna și, cu toate că nimeni nu-l întreabă nimic, Morcoveață le spune din obișnuință:

— A visat ceva Pyram!